

SLOVENSKI NAROD

Ljubljana vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2 do 100 vrst a Din 250 od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4 — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Izza diplomatskih kulis:

Tajna pogodba med Nemčijo in Italijo

Sklenjena je za nedoločen čas — V njej se Italija in Nemčija obvezujeta, da se bosta druga drugo vzajemno podpirali na diplomatskem in vojaškem polju

PARIZ, 10. jan. br. Agencija Fourrier poroča senzacionalne podrobnosti o tajni pogodbi, ki je bila sklenjena spomladi 1937 med Nemčijo in Italijo. Ta pogodba, ki so jo dosedaj držali v najstrožji tajnosti, je za las podobna predvojnemu paktu Nemčije, Avstrije in Italije. Po informacijah agencije do- loča ta pogodba v glavnem:

1. Pogodbenici se obvezujeta, da ne bosta sklenili z drugo državo nobene pogodbe, ki bi bila naperjena proti interesom ene izmed obeh pogodbenic.

2. Italija in Nemčija se zavežeta, da se bosta vedno posvetovali o vseh političnih, gospodarskih in kulturnih

vprašanjih v duhu medsebojnega pri- jateljstva in zaupanja.

3. Če bi bila ena izmed njih žrtev neiz- zvanega napada, ji mora druga na prošnjo priskrbeti na pomoč in ji sta- viti na razpolago vse svoje sile.

4. Če bi katero izmed obeh pogodbenic neizvano napadla več držav, ji mora druga avtomatično priskočiti na po- moč in neposredno smatrati, da je tudi ona v vojnem stanju z napadalci.

5. Čimprej naj se sklene posebna voja- ška konvencija ki naj omogoči prak- tično izvajanje teh obveznosti.

6. Če bi katera izmed podpisnic dobila

s podporo druge pogodbenice takšno zadoščenje za svoje zahteve, da bi se teritorialno povečala ali pa bi se po- večal njen vpliv, bo druga pogodbenica imela pravico zahtevati zase enako podporo, da doseže ustrezajoče po- večanje svojega ozemlja in vpliva.

7. Obe pogodbenici sta mnenja, da bi dobil ta dogovor še večji pomen, če bi ga podpisale tudi druge evropske države, zlasti pa, če bi hotele o vsi- ske velesile sprejeti politiko medse- bojnega posvetovanja, nenapadanja in vzajemne pomoči.

8. Ta dogovor se mora čuvati v tajnosti vse dotlej, dokler ne bo kaj drugač- nega sklenjeno. Sklep o tem pa mora

biti soglasen.

9. Ta dogovor velja za nedoločen čas, lahko pa se odpove z enoletnim ro- kom.

Vojaške konvencije, o katerih je go- vora v 5. točki tega dogovora, so bile podpisane malo pred češkoslovaško kri- zo in predstavljajo pridobitve, ki jih je dosegla Nemčija v CSR kompenzациjo za italijanske pridobitve v Abesiniji.

Objava tega dogovora v trenutku, ko potujejo angleški državniki v Rim in ko je kakor izgleda dosegla napetost med Francijo in Italijo vrhunec, se v pari- ških diplomatskih krogih splošno tol- mači kot očitna grožnja.

Neville Chamberlain

angleški ministrski predsednik, je zopet krenil na važno diplomatsko potovanje. Tokrat ga vodi pot v Pariz in Rim. V Pa- rizu bo imel danes popoldne razgovore s francoskimi državniki, nakar bo odpotoval v Rim, kjer bo imel skupno z zunanji- ministrom lordom Halifaxom tri dni tra- jajoče razgovore s italijanskimi državni- ki. Tem razgovorom pripisujejo v mednarodni diplomaciji velik pomen in morda celo od- ločilen vpliv na bodoči razvoj mednarodnih odnošajev v Evropi.

Danes razgovori v Parizu

Popoldne prispeta v Pariz Chamberlain in Hal- ifax, da se pred odhodom v Rim posvetujeta s francoskimi državniki

Pariz, 10. jan. e. Danes popoldne prispeta Chamberlain in Halifax na svojem po- tovanju v Rim v Pariz, kjer se bosta na čakanki v zunanjem ministru sestala z Daladierom in Bonnetom. V političnih kro- gh mislijo, da bosta Daladier in Bonnet razložila angleškima predstavnikoma stali- šče Francije v francosko-italijanskem sporu. Zaradi tega so v Parizu v vseh krogih zelo zadovoljni, da sta se angleška državni- ka ustavila v Parizu, da o ebno slišita mišljenje predstavnikov Francije. Pričaku- jejo, da bo Daladier kategoričen, kakor je bil v svojih izjavah o priliki potovanja na

Korzi in v Afriko. Vsi pariški listi zlasti poudarjajo njegove besede, po katerih Francija ne bo odstopila niti pedit svoje zemlje, temveč se bo vsakemu takemu na- menu z vso odločnostjo uprla. Te besede pred-ednika Daladiera so naletela na odo- branje ne samo vladne večine, temveč tudi opozicije. Opozicija sama pa je izra- žala bojazan, da ne bi bil Daladier preveč popustljiv pod vplivom Chamberlaina in Bonneta, za katerega opozicija trdi, da ni bil zadovoljen z izjavami predsednika vlade na njegovem potovanju, češ da jih je smatral za preostre.

Trgovinska pogajanja s Francijo se bodo pričela te dni v Parizu

Beograd, 10. jan. e. Snoči je na povabi- lo francoske vlade odpotovala v Pariz ju- goslovenska trgovinska delegacija v svr- ho pogajanj za okrepitev medsebojnega go- spodarskih odnošajev in izmenjave olaga Delegacija vodi dr. Milivoj Pilja, načel- nik zunanjega ministristva, člani pa so dr. Ivan Belin, prvi viceguverner Narodne banke, dr. Milan Lazarević, načelnik mi- nistrstva za trgovino in industrijo, dr. Sava Obradović, načelnik ministristva tr- govine in industrije, dr. Liubiša Mikić in Cveta Lazarević, načelnika finančnega ministristva, dr. Milan Petrović, upravnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, inž. Milan Mačlović, višji svetnik mi- nistrstva za šume in rude, Rista Sanič, tr- govinski ataše pri jugoslovenskem pos- laštvu v Parizu in Borivoj Simović, di-

plomatski konzularni pripravnik zunanjega ministristva, ki je obenem tajnik de- legacije.

Pariz, 10. jan. e. «Petit Parisien» objav- lja na prvi strani intervju svojega dopis- nika s predsednikom jugoslovenske vlade dr. Milanom Stojadinovićem. Glavna vse- bina tega intervjuja se nanaša na trgo- vinske odnošaje med Francijo in Ju- goslavijo, ori čemer je predsednik vlade po- udarjal, da francoski porterji jugosloven- skih posojil gotovo žele, da se jim denar vrača v frankih, ne pa v dinarjih. To pa je mogoče le tedaj če se bo francoska zu- nanja trgovina orientirala napram v- hod- ni Evropi, zlasti napram Jugoslaviji, da bo šel večji del jugoslovenskega izvoza v Francijo. Le na ta način bodo lahko do- bili svoja posojila vračana v frankih.

Bolgarska kraljica je potovala skozi Ljubljano

LJUBLJANA, 10. jan. e. Na poti v Ita- lijo je davi potovala skozi Ljubljano s simplon-ekspresom bolgarska kraljica Ivana. Kraljica potuje popolnoma incogni- to. Na obisk gre k svoji sestri princesi Nataldi Hessenski, ki je obolela na hudi hrpi.

Obisk zunanjega ministra Csakyja v Nemčiji

Budimpešta, 10. jan. AA. Vladni list »Hettec« poroča, da bu zunanji minister grof Csaky odpotoval v Nemčijo okoli 20. januarja.

Budimpešta, 10. jan. w. Zunanji minister grof Csaky odpotuje 20. t. m. v inozem- stvo. Pri tej priliki bo prvič nosil novo madžarsko diplomatsko uniformo, ki je b- la z novim letom predpisana za vse madžarske diplomate.

Enakopravnost nemščine v Klajpedi

Klajpeda, 10. jan. br. Litovski guverner za Klajpedo je odredil, naj se v bodoče v javnem občevanju prizna nemščini v klaj- pedskih krajih enaka veljava kakor li- tovščini. Tudi vsi uradniki nemške narod- nosti, ki so bili pred nekaj meseci opu- šteni iz samoupravnih in državne službe, bodo v kraškem sprejeti nazaj.

Snežne razmere

z dne 10. januarja 1939

Kateče-Planica:	—9, solčno, 72 cm snega, pršič, mirno, skakalnica uporabna,
Planica-Slatna:	—6, solčno, 80 cm snega, pršič, mirno, drsalisce uporabno,
Planica-Tamar:	—7, solčno, 118 cm snega, pršič,
Peč-Petelinjek:	—6, solčno, 85 cm snega, pršič, mirno,
Bled:	—9, solčno, 50 cm snega, osrenjen, mirno, led grabav,
Pokljuka:	—10, solčno, 110 cm snega, pršič, mirno,
Bohinj-Zlatorog:	—9, megleno, 85 cm snega, pršič,
Dom na Komni:	—2, solčno, 220 cm snega, pršič, veter,
Gorjše:	—10, solčno, 80 cm snega, pršič,
Sodražica:	—3, solčno, 40 cm snega, pršič, veter,
Polževo:	—2, solčno, 45 cm snega, pršič, mirno,
Kurešček:	—3, solčno, 45 cm snega pršič, mirno,
Rakek:	—5, solčno, 25 cm snega, pršič,
Celjska koča:	—4, solčno, 40 cm snega, pršič,
Moziška koča:	—3, solčno, 100 cm snega, pršič,
Senjorjev dom:	—10, solčno, 90 cm snega, pršič, mirno,
Koča pri Sv. Treh kraljih:	—10, solčno, 60 cm snega, pršič, mirno,
Koča na Pesku:	—3, solčno, 80 cm snega, pršič,
Peca:	—7, solčno, 105 cm snega, pršič, mirno,
Rimski vrtec:	—11, solčno, 45 cm snega, pršič, mirno.

Borzna poročila.

Inozemske borze 2-
Curih, 10. januarja. Beograd 10.—, Pa- riz 11.675, London 20.68, New York 442.75, Bruselj 74.825, Milan 23.30, Amsterdam 240.87, Berlin 177.45, Praga 15.15, Varšava 83.75, Bukarešta 3.25.

Jutri sestanek v Rimu

Kaj pričakujejo v Londonu od razgovorov v Rimu

London, 10. jan. e. Ministrski predse- dnik Chamberlain in lord Halifax odpotujeta danes popoldne v Rim in bosta na- moglede imela v Parizu dnevno konfe- rencno z Daladierom in Bonnetom. Angle- ška državnik bosta ostala v Rimu tri dni v sredo, četrtek in petek, a v soboto zju- traj se Chamberlain vrne naravnost v London, lord Halifax pa odide v Zenevo, kjer bo prisostvoval sestanku sveta Dru- štva narodov. Včeraj popoldne sta Chan- berlain in Halifax konferirala z glavni- tajnikom Foreign Office Cadoganom in drugimi člani delegacije, ki potuje v Rim. Temu obisku v vseh političnih krogih pri- pisujejo zelo velik pomen, nekateri ga pa po važnosti primerjajo celo z monakov- sko konferenco, edino z razliko, da se od konference v Rimu ne pričakujejo nikak- a senzacionalna presenečenja. V Rimu se ne bo razpravljalo o formuliranih točkah,

ker dnevni red konference sploh ni bil določen, vendar ni dvoma, da bosta glavni vprašanji na teh razgovorih ureditev polo- žaja na Sredozemskem morju in špansko vprašanje dočim smatralo, da je spor med Francijo in Italijo postal predmet direk- tnega sporazuma med Parizom in Rimom. Razgovori v Rimu bodo nedvomno veli- ke važnosti za nadaljnji razvoj medna- rodne situacije. Znano je, da Chamberlain polaga mnogo važnosti na osebne stike in da v veliki meri upošteva Mussolini- ja, s katerim bo odkrito razpravljalo o bo- dočnosti evropskega miru. V londonskih krogih mislijo, da bo v marsičem naletel na razumevanje in na soglasje z Mus- soliniju. Če pa že ne more poseleovati med Italijo in Francijo, si bo Chamber- lain prizadeval, da ustvari usodler teren za direkten sporazum med Rimom in Pa- rizom.

Republikanska ofenziva narreduje Republikanske čete so zavzele Monte Rubijo in se približujejo Casturiji

Barcelona, 10. jan. AA. Reuter Republi- kanske čete so včeraj nadaljevale ofenzivo, ker so dobile znatna pojačanja. Desno kri- lo republikanskih čet je zavzelo Monte Ru- bijo ter se približuje Casturiji, važnemu prometnemu križišču v pokrajini Badajoz. Levo republikansko krilo se približuje As- vaju, ki je pa še ni zavzelo. Republikanci napredujejo tudi v pravcu Valverde in Lereña. Posebni dopisnik Reuterja je ugo- tovil, da na katalonskem bojišču vlada za- tistje Nacionalistična letala se včeraj niso pojavila.

Barcelona, 10. jan. AA. Reuter. O priliki napada nacionalističnih avionov na Barce- lono je bil snoči ubit glavni strojnik angle- ške ladje »Elsworth« Farding.

Rim, 10. jan. AA. Stefani. Uradno ob- javljajo, da so legionarska letala sestrelila do 1. januarja 1939 v Španiji 837 letal. Legi- onarji so izgubili dozdaj 85 letal. Med se-

streljenimi republikanskimi letali je tudi en zrakoplov ter en vojni balon.

Lerida, 10. jan. AA. (DNB) Vsa poročila z bojišča pri Cordobi potrjujejo neuspeh ofenzive republikanskih čet. Republikanci so napadali s pomočjo velikega števila tan- kov, toda nacionalističnim četam se je po- srečilo večji del tankov uničiti. Nacional- istične čete so zajele 11 tankov, ki so jih uporabile nato proti republikancem.

London, 10. jan. AA. Skupina 400 komu- nistov je poskušala snoči demonstrirati pred stanovanjem predsednika vlade Cham- berlaina. Demonstranti so klicali »Orožje za Španijo«. Policija je blokirala vse do- hode do Downingstreeeta, dovolila pa je po- sebni delegaciji predati pismo predsedniku Chamberlainu, v katerem so demonstranti zahtevali ukinitve prepovedi pošiljanja orožja v republikansko Španijo. Istotako so zahtevali, da se generalu Francu ne pri- zna pravica vojskujoče se stranke.

Nemško-poljska pogajanja o židih

Berlin, 10. jan. Tik pred novim letom so se nadaljevala pogajanja med Nemčijo in Poljsko zaradi židov poljskih državljanov, ki so jih Nemci izgnali. Kakor znano, so bila pogajanja pred poldrugim mesecem prekinjena, a tudi sedaj so nastale teža- ve zaradi prenosa deviz in izročitve židov- ske imovine, ki jo Poljaki zahtevajo za ureditev poljsko-nemškega židovskega pro- blema. Poljska delegacija, ki se je te den- dni mudila v Berlinu, je davi odpotovala nazaj v Varšavo. Kakor zatrjujejo, se bo- do pogajanja v petek ali soboto zopet na- daljevala.

Neuspelo egiptovsko posredovanje v Siriji

Kairo, 10. jan. br. Egiptska vlada je po diplomatski poti skušala doseči pri pristoi- nih oblasteh v Siriji, da bi arabskim vo- diteljem, ki nameravajo sodelovati na lon- donski arabsko-cionistični konferenci, do- volile razgovor z jeruzalemskim muftijem. Sirijske oblasti na to niso pristale.

Beirut, 10. jan. br. V severovzhodnem delu Sirije je bil včeraj v zadnjem tren- utku preprečen upor Druzov. Uporniki so hoteli proglasiti oцепitev svoje dežele od Sirije. Francoska vojska je takoj interve- nirala, tako da ni prišlo niti do kakih in- cidentov. Voditelje Druzov so zaprli.

Spremembe v rumunski diplomaciji

Bukarešta, 10. jan. e. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da pride v kratkem do velike spremembe v diplomaciji v Beo- gradu bo najbrž za veleposlanika imenovan dosedanji rumunski poslanik v Rimu Zam- firescu ali pa Gu-anscu, bivši rumunski poslanik v Beogradu, ki bo postal velepo- slanik, Verjetno je, da bo za veleposlanika v Atenah imenovan sedanji rumunski po- slanik v Berlinu Radu Zuvava.

Nesreča francoskega potniškega letala

Pariz, 10. jan. v. V bližini Pariza se je ponesrečilo potniško letalo na progi Curih —Pariz. Pet potnikov se je ubilo, devet pa je ranjenih. Zaradi megle je pilot zgre- šil smer in je hotel zasilno pristati. Ker se je nabrala na krilih ledena skorja, je bilo manevriranje zelo oteženo in je le- talo tresčilo ob neki hrib ter se popolnoma razbilo. Dva člana posadke sta v bolnici podlegla poškodbam.

Proti navijanju cen v sudetskih pokrajinah

Berlin, 10. jan. h. Zaradi naglega skoka cen življenjskim potrebščinam v sudet- skih pokrajinah je bil sedaj izdan odlok, da se morajo vsa povzrajna cen od 1. de- cembra l. 1938 dalje naknadno predložiti v odobritev posebni komisiji za določeva- nje cen, ker je ugotovljeno, da je bilo po- višanje cen v mnogih primerih posledica pretirane dobičkaželjnosti. Povišanje cen smatrajo tudi zato kot neupravičeno, ker se doslej meže in plače v sudetskih po- krajinah še niso izenačile z onimi v Nem- čiji in se bo to zgodilo šele postopno.

Winston Churchill v Parizu

London, 10. jan. »Evening Standard« poroča, da je Winston Churchill odpotoval v Francijo na tritedenski dopust. Ostaval se bo v Parizu, kjer se bo sestel s posa- meznimi francoskimi politikimi, med drugi- mi tudi s finančnim ministrom Paulom Reynaudom in bivšim predsednikom vlade Leonom Blumom.

Madžarska hvaležnost Italiji

Budimpešta, 10. jan. AA. (Stefani). V me- stu Mosačevu mislijo neki trg imenovati po Mussoliniju, neko ulico po grofu Cia- nu in neki drevoed po Italiji.

Povečanje avstralske mornarice

Mebourne, 10. jan. AA. Vojni minister je izjavil, da bo odoben kredit 60.000 fun- tov za razširitev pomorskega oporšča pri Melbourneu in za pomozitev avstral- ske mornarice. Po njegovi izjavi bodo od- slej vsako leto rekrutirali po 800 mornar- jev več. Več oficirjev se bo meseca mar-

Kolonizacija Libije

Rim, 10. jan. w. Mussolini je odobril načrt generalnega guvernerja Libije mar- sala Balba, po katerem bo letos koloni- ziranih v Libiji nadaljnjih 20.000 kmetov. Zgraenih bo tudi več novih naselbin za libijske muslimane.

V koloniji mestnih revežev

Hiše so vlažne, ker so se stranke prezgodaj vselile

Maribor, 8. januarja. Idejno zimsko nedeljsko popoldne me je iz moje Taborske »Sibirije« kar potegnilo neposredno preko Magdalenske ulice v novo kolonijo mestnih revežev. Zdjaj je stara kolonija se po tej strani prčenja s presekom Delavske ulice injenja s presekom Fochove ulice. Novejša kolonija je samo v kratkem predelku Meteljkove ulice (zelo priprosto zgrajene pritlične stavbe s skupnim stanovanjem) in s poedinimi stanovanji pod skupno streho). Svoječasno bila ta stanovanja namenjena za reveže, ki so morali zapustiti bivšo dragonsko vojsnico, ki se je spremenila v znano Brankovo tovarno. Dokler so bile te stavbe še osamele, je še šlo. Toda med tem se je Meteljkova ulica povečala tudi že s lepimi, modernimi vilami, pa je postala celotna slika te ulice popolnoma skažena. In bo še bolj, čim bo zazidana tudi južna polovica te ulice in dograjena sosednja Pregljeva ulica.

Tu v Pregljevi ulici je kakor je »Slov. Narod« že poročal, začetek najnovejše kolonije mestnih revežev. Nekaj povsem drugega, stavbinsko ličnejšega in namenu primernejšega kakor obe ravno omejeni koloniji. Ima pa te kolonije eno veliko napako, ki obeta mestni občini še mnogo preglativ, stanovancalem in zlasti otrokom pa dalekosežne zdravstvene posledice. posebno v stanovanjih, kjer se malo kuri in se manj žari. To je bilo že predvideno in po sebi umevno. Namreč vlažnost! Saj tudi ne more biti drugače. Zidati se je začelo šele avgusta, sredi novembra pa se je že izvršila vselitve. Tam, kjer takorekoč ves dan gori in se soba večkrat žari in je znova desno in levo tudi tak osedal ali sosedinja, se dozda je ni tako aposed. Z naraščajočim mrazom in z zmanjšanjem in krajšanjem prezračevanja pa se tudi v tem izjemah vlažnost stopnjuje do vidnosti že na prvi pogled pri vstopu v sobo. Maščurje se in maščevalo se šele bo, da se zidanje ni pričelo že v jeseni l. 1937, da bi hiše pošteno prezimile, ali pa da bi se bilo vsaj zгодaj spomladati pričelo z gradnjo. Stavbni tvežnik Nassimbeni in Kiffmann svedo odklanjata vsako odgovornost za to napako, ki bi bila še večja, da ni sicer vse solidno zgrajeno.

Napačno je nadalje tudi to, da so se od pravice do teh stanovanj izključili osamele. Izmed številnih za danes sam kričec primer: stara vdova Marija Miakur (on in ona sta več let delala v tovarni Freund) je morala iz barak na ceste. S ceste se je zatekla na neki vrt v Stritarjevi ulici, od tam jo je — ko je zima pritisnila — rešila neka usmiljena žena, ki čepav sama reva, jo zdaj vzdržuje brez podpore močne socialne akcije. Ne bo drugače, en oddelek se bo moral prepustiti tudi takim osamelim ki še niso za mestno hišalnico vendar pa si sami ne morejo preskrbeti stanovanja.

Ker mnoge družine res ne morejo plačati niti nizke najemnine po 100 din bo treba temeljite spremembe v vsej upravi te kolonije, o čemer pa natančneje ob drugi priliki.

Občni zbor starokatoliške cerkvene občine

Lani se je pomnožilo število članov za 89 — Za predsednika je bil ponovno izvoljen Franjo Čoš

Maribor, 9. januarja. V soboto je bil v mali dvorani Narodne doma redni občni zbor tukajšnje starokatoliške cerkvene občine. Otvoril in vodil ga je zaslužni predsednik g. Franjo Čoš, ki je uvodoma toplo pozdravil navzoče, zlasti pa duhovnega voditelja g. Franja Segulo, ki je bil premeščen v Baško in ki bo ob upokojitvi konec tega leta zopet prevzel dušebrižniške posle v mariborski starokatoliški cerkveni občini. V svojih izjavah jih je g. Čoš podarjal, da je bil začetek starokatoliškega javnega cerkveno upravnega delovanja v Mariboru sicer skromen, vendar pa je na svetu pač tako, da je vsak začetek težak. Tu ne gre za kak nov pokret Mariborski starokatoličan se kot svobodni državljanji poslužujejo tistih pravic, ki so bile ustanovljene že v stari avstro-ogrski monarhiji. Z rojstvom ljubljene kraljevine Jugoslavije so se pojavili tudi kraljevo duhovni osvoboditvi našega naroda. Le tista država je namreč v resnici narodna, ki pozna vrednost in pomen narodne cerkve, v kateri more državljani, prost slehernih vezi, najti izraz svojemu verskemu prepričanju in čustvanju. Jasno je, da so se te cerkvi pridružili tudi poedinci, ki se niso na prvi pogled dokopali do te odločitve, nazora in prepričanja z akademskim razmišljanjem o tostranskem in onostranskem. Ni pa treba nikakršnih razmotiranj o tem, da ima vsak narod po božjih zakonih pravico časti božje v materinščini in da duhovnik liturgično služi tudi pri najsvetější daritvi v jeziku, ki ga pozna. Pri takem bogoslužju lahko človek v mnogo večji meri povzdigne svoje srce k bogu. Verem kristjan prav tako lahko z lahkoto prodre do jedra krščanstva in loči dobro jedro od luščin, resnic od primesi. Zdravemu demokratično ču-

tečemu verniku narekuje notranji glas, da je glede uprave cerkve vsaka država, vsaka narodna skupnost in vsaka verska občina upravičeno navezana do samoodločbe po lastnih določilih in pravilih. Na tej poti je bilo treba prebiti mnogo težkih ker je vsaka svoboda dragocena, s tem pa tudi sleherne žrtve vredna.

Poročilo predsednika F. Čoša je sledilo izbrano poročilo župnika Franja Segule. Poročilo je, da je starokatoliška cerkvena občina v preteklem letu številčno narasla za 89 članov. V cerkev jih je bilo sprejeto 76, to je za 10 več kakor leta 1937. Ugotovil je, da je imela starokatoliška cerkvena občina v preteklem letu veliko interno slavnost: prvič sv. birmo. Poveljno je omeniti delovanje cerkveno upravnega odbora, zlasti predsednika Čoša, ki se ni ustiral nobenega dela in nobene poti. Odbor je imel 8 rednih sevanj, vneti odborniki pa več priložnostnih posvetovalnih sestankov. Nikdar prej ni bil odbor tako delaven kakor tokrat. G. Segula je nadalje omenjal poštovovalne pevce Br. L. Reja jih že tretje leto zbira in vadi. Vrle sestre pa so skrbela za okrasitev oltarja, za cvetje in zelenje. Br. Tičar je naklonil brezplačno kurivo. Plačili bodi notranji mir, ki je največja dobrina na svetu, ki se ne da kupiti z ničimer. Tako bo lahko preboleti vsako bol, vsako žalitev in krivico. Tako nam bo življenje lepše.

Sledilo sta poročila blaginika g. F. Žugornika in preglednika računov g. F. Pančiča. Končno so bile še volitve, pri katerih so bili izvoljeni Franjo Čoš predsednik, Franc Zupančič podpredsednik, Filip Podgor niklagajnik, Odbornika: Miroslov Urbanec in L. Reja Nadzorni odbor: Ivan Cerinšek in Stanko Zavavilav.

Med prvimi »martinčki« na Glavnem trgu

Mariborski mestni reveži in brezdomci, ki se jih nihče ne usmili

Maribor, 9. januarja. Kakor vemo bolj iz svojih izkušenj kakor iz šole, je martinček vsako zimo prvi, ki izza zidele zemlje zahrepeni po naravnih ogrevanjih popoldanskega sonca. Temu zgledu sledi redno vsako leto tudi uboga raja mariborskih brezdomcev, zlasti onih, ki preživljajo zimo cele brez svoje strelje za silo in so torej glave glavne pogodja za preživljanje prav za prav na slabšem kakor divjadina v gozdu in ki se danes javno ponavljajo evangeljski obtožbo: »Lisite na polju imajo svoj brlog, sin človekov pa nima kam bi položil svojo glavo...« in takih »sinov človeka« je še danes v »modernem« Mariboru več ko preveč. Danes je bilo prvo letošnje toplejše zimsko popoldne. Brez vsakega dogovora so se zbrali od vseh strani skupaj ob zidu na zgornjem novem glavnem trgu, nasproti velikomestno nalikujučemu avtomobesnemu centralnemu kolodvoru Kaksna v nebo vpivajoč razlika tam do skrajnosti zvišana skrb za udobnost prometa, tu prikazni da se jih človek ustraši tudi pri sončni svetlobi. Od kdaj že niso imeli britve na obrazu in škarji na glavi? Pa to bi že še šlo. Toda »obleka«, »obleka« Eden bolj razgrzn od drugega, svojo goloto komaj zakrivajoč. Kljub temu so nekateri že razpoloženi za medsebojne pogovore, dočim večina bulji nemo in topo tja vendar kakor — žival. Vidi se jim, da so na potu svoje Kalva-

rije dospeli na vrh in da čakajo samo še na konec kakršnkoli in tjkjerkoli že. Ljudje — tudi dobro oblečeni — pa hodijo mimo njih in se jih kolikor le hodnik dopušta, izogibljuje, že da bi se »česa ne našli«. Nihče se ne zaveda in nihče ne neisi v sebi občutka — če se tako vzame — končno vsi ti razredinjeni so tudi njihovi bratje. seme in sad iste prsti in kvi. Vsi ti dobro oblečeni »bratje« imajo namreč zlasti zdaj na začetku prepustita čisto druge, to se pravi čisto svoje skrbi.

Odkod so prišli ti »martinčki« in kam se razidejo ko zatone sonce tam za vrhom Pohorja? Kaj je letos z javno ogrevanico? Ali se je letos kdo od javnega skrbstva pobrigal za vprašanje prenočevanja vseh teh »elementov«? Ali je še čudno, če Maribor letos zopet »slovi« kot malo mesto velikih vlovov? Ali delajo ti raztrgani in razvidljano zanemarjeni »martinčki« na Glavnem trgu posebno čast Mariboru?

Dokler ta in vsa z njim v zvezi stojajoč njuna socialna vprašanja ne bodo rešena v odrešenju teh trpinov, jim privoščimo vsaj to edino dobroto, ki jim jo zastoji daruje januarsko popoldansko sonce, ki ima očitno vedt usmiljenja z njimi, kakor njihovi mimo njih v istem soncu pa v toplih kožuhih izprehajajoči se bratje in sestre.

Pripravlja se ustanovitev Motokluba kraljevine Jugoslavije

V vseh večjih mestih naj bi imela centralna organizacija naših motociklistov svoje podružnice

Maribor, 10. januarja. Motociklistični sport je v Mariboru zelo razširjen in priljubljen. To dokazujejo številne prireditve v Mariboru, pa tudi številno klubov, ki goje to sportno panogo, saj imamo v Mariboru kar tri klube, ki goje motociklistični sport. Najagilnejši med mariborskim motociklističnimi klubi je »Pohorje«, ki ima v svojih vrstah našega najboljšega dirkača podporočnika A. Glebova, ki se je lani udeležil vseh motociklističnih prireditev v naši državi, kjer je žel zavidanja vredne uspehe. Pa tudi motociklub »Maribor« je bil lani precej agilen in se je v tem krogu predvsem uveljavil inž. R. Lotz, ki je za podporočnikom A. Gle-

bovim drugi najboljši dirkač našega mesta. Tretji motociklistični klub v Mariboru »Perunc« se je lani omejil zgolj na interne klubove prireditve. V prvi vrsti je gojil družabnost med članstvom.

Tudi motociklistični klubi v Ljubljani so bili lani zelo agilni. Priredili so več dobro organiziranih prireditev. Vsi klubi v Sloveniji z izjemo morda enega pa lani in v zadnjih letih sploh niso bili zadovoljni z delovanjem Saveza motoklubov kraljevine Jugoslavije, ki je v rokah I. hrvaškega Motokluba v Zagrebu. Z zvezanim delovanjem pa niso samo nezadovoljni slovenski klubi, ampak tudi Motoklub »Zagreb« in beograjski Motoklub ter nekateri drugi

klubi v državi. Vsi ti klubi so že večkrat poskušali, da bi dosegli spremembo pri zveznih upravi, toda vsa prizadevanja so bila nedavno v Ljubljani konferenca vseh kateri tako z zvani opozicijski klubi pri gotovih vsestnih odločbah prikrajane. se je rodila misel za ustanovitev Motokluba kraljevine Jugoslavije po vzoru Avtomobilskega kluba, ki naj bi imel v vseh večjih mestih v naši državi svoje podružnice.

ljevne Jugoslavije. Zadevo imajo sedaj v Beogradu, kjer bo tamošnji Motoklub pripravil vse potrebno, da se ustanovi centralna uprava s sedešem v Beogradu. V Mariboru pa je že tudi v teku akcija za ustanovitev podružnice, ki bo zajela vse narodne sportnike, ki goje motociklistični sport. V zvezi s tem se opaža v Mariboru živahna akcija in govori se, da bosta dva kluba v Mariboru likvidirala ter se združila v okviru novega Motokluba, ki uživa v Mariboru med motociklističnimi sportniki že sedaj tople simpatije.

Pod vlak, ker ni smel v Nemčijo

Samomor 17 letnega čevljarstva vajenca Franca Šemeta iz Zenkovec pri Radgoni

Gornja Radgona, 9. januarja. Ko so šli v nedeljo zjutraj ljudje iz okolice k jutranji maši v nemško Radgona, so opazili postopati okrog kolodvora 17letnega čevljarstva vajenca Franca Šemeta, doma iz Zenkovec pri Radgoni (Nemčija). Nihče pa ni slutil žle namere samomorilnega kandidata, ki je šel svojo poslednjo pot iz življenja v smrt. Šemet je odšel mimo postaje na samotem kraj na polju, kjer je železniška proga nekoliko pogobljena. Tam je legel na tračnice tako, da mu je bil vrat točno na tračnici, medtem ko je telo ležalo na eni strani, glava pa na drugi. Ko je odhajal iz Radgone proti špilju prvi vlak ob 6.12, je bilo še precej mračno in megleno jutro, tako da strojevodja ni mogel opaziti, kaj se dogaja pod kolesjem lokomotive. Nesrečnika je našel šele po odhodu vlaka svetilničar, ki je ugašal luči, ko se je že zdanično. Truplo je ležalo na progi z odrezano

glavo, ki jo je kolesje stroja vlekel za seboj nekaj metrov po progi. Obveščeni so bili takoj sorodniki, ki so povedali, da se je Šemet učil čevljarstva pri Francu Šapaču v Radgoni, Dolga ulica, in sicer pridružno leto. Tam si je tudi našel precej tovarišev svoje vrste. Ker so šli nekateri izmed teh na delo v Nemčijo, so vabili s seboj tudi Šemeta, ki se je prejšnji teden odločil odgovoriti za njimi. Zapustil je svojega mojstra ter odšel domov v Zenkovec, češ da se odpravlja v Nemčijo, kar so mu domači prepovedali, ter zahtevali od njega, da se najprej izučil, potem pa naj bi odšel s treburhom za kruhom. Ker se temu Francu ni hotel ukloniti, so ga domači v soboto zopet vrnili k mojstru, kjer naj bi se še učil. To pa je Franceta tako raztogotilo, da se »sklenil« končati si življenje, ker ni smel v Nemčijo.

Iz Slovenjgradca

Koroški kolesarski podsavez na vidiku. V nedeljo se je vsrla na Prevaljah seja Koroške kolesarske župe, katere so se udeležili delegati vseh koroških sportskih klubov. Med drugim je bilo na seji tudi sklenjeno, da se Koroška kolesarska župa likvidira, namesto nje pa se ustanovi Koroški kolesarski podsavez. Istočasno je bil tudi izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev podsaveza, na čigar čelo je bil soglasno izvoljen znani pionir kolesarstva sporta v naši Koroški g. Vinko Cajko iz Slovenjgradca in v katerem so tudi delegati vseh koroških sportskih klubov. Misel ustanovitve Koroškega kolesarskega podsaveza z veseljem pozdravljamo, ker je ta velike važnosti za uspešen razvoj kolesarskega sporta v naši Koroški.

Ljubljanska borza lani

Ljubljana, 10. januarja. Medtem ko je bil predlanskim in ljubljanski borzi precej živahen promet z devizami v primeri z l. 1936, saj je bilo perfektivirano za 136 mil. din več deviznih zaključkov, je bil lani večji od l. 1937 samo za nad 18 milijonov din. Znašal je skupno 394.824.664 din.

Lani je bil največji promet z devizami decembra, ko je dosegel 51.282.000 din najmanjši pa februarja, ko je znašal le 17 milijonov 455.000 din.

V zadnjih štiri letih narašča najbolj promet v devizi London in Berlin. Promot devize Berlin je znašal lani že 175.010.000, medtem ko je bil l. 1935 še komaj 3.200.000. Povečani promet v devizi Berlin lani je treba pripisovati v znatni meri, da je bil promet z avstrijskimi šilingi in dinarsko devizo ustavljen je sredi leta zaradi priključitve Avstrije Nemčiji.

Mariborske in okoliške novice

Cene na mariborskem trgu. V smislu tržnega poročila mestnega tržnega nadzorstva z dne 8. t. m. so na mariborskem trgu veljavne sledeče cene: Perutninski trgu: kokoši po 20 do 25, par piščancev 24 do 60, purani 30 do 70, race 18 do 24. Domače jajce prodajajo po 10 do 20. Krma: sladko seno po 80 din za 100 kg. Mlečni izdelki: smetana 10, mleko 1.50 do 2, surovo maslo 24, kuhano maslo 30 do 32, cajno maslo 28 do 32, domači sir 8 do 10, Jajca po 0.70 do 1.25, konzervirana jajca 0.85 do 1. Ribe: karpji 12, belice 8 do 9, ščuke 18, morske ribe 14 do 30. Zlato: ajda 1 do 1.25, prosa 1.50, oves 1, koruza 1.25 do 1.50, ječmen 1.50, rž 1.50 do 1.75, pšenica 1.50 do 1.75, prosojno pšeno po 4, ajdovo pšeno 3.50 do 4. Pšeni 2 do 3 din za liter. Sadje: jabolka 3 do 6, hruške 8 do 16, suhe slive 8 do 12, orehi 10, luščeni orehi 30 do 32, limone po 0.50 do 1, pomaranče po 0.75 do 3. Zelenjava: špeck majarona 0.50 do 1, redkev 1, kolaraba 1, kup korenja 0.50 do 1, komad pora 0.25 do 1, kup špinata 1, kup radiča 1, kg radiča 10 do 12, kup motovilca 1, komad endivije 0.50 do 1.50, kg endivije din 10, špeck peteršilja 0.50 do 1, komad zelene 0.50 do 3, hren 3 do 9, komad ohrova 0.50 do 1.50, komad karfiola 2 do 4, kislje repa 2, repa 1, kislje zelje 3, komad zelja 0.50 do 3, česen 6 do 10, čebula 3 do 4, krompir 0.75 do 1.25, merica 6.50 do 7. Meso: svinjsko meso s kožtmi 11 do 12, svinjsko meso izluščeno 12 do 14, raba 15 do 16, zajec 18 do 14, sako 15 do 16, šamina 14 do 15, pljuča s srecem 7 do 8, jetra 9 do 10, rebra 10 do 12, glava z jezikom 8 do 9, ledvice (komad) 2 do 3, noge (komad) 1 do 2.

tarovec pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah. Stroj ji je evico popolnoma zmečkal. Revica se je zatekla v bolnico. — Žrtve igre je postal 14-letni dijak Herman Pesner iz Vojašniške ulice. Pri igri mu je spodrsnilo in si je zlomil levo nogo nad gležnjem. Zdravi se v bolnici.

Mariborsko gledališče

Torek, 10. ob 20. Vse za šalo. Red B. Sreda, 11. Simfonični koncert v Sokolskem domu. Četrtek, 12. ob 20. Matura. Premiera. Za red A.

Mariborska beležnica

Dežurni lekarni: Albanežjeva na Frankopanovi in Königova na Aleksandrovi cesti.

Prvo slovenjgraško letalo

Slovenjgradec, 9. januarja. 14letna dijaka slovenjgraške meščanske šole Herbert Rosenzopf in Ivan Cesar sta pričela lani graditi enosedeno jedralno letalo. Letalo sta mlada navdušena prijatelja letalstva gradila po lastnih načrtih in brez vsake strojne pomoči. V nedeljo dopoldne sta končno tvegala pod Starim gradom poskusni polet, ki pa zaradi raznih pomanjklivosti in gradnji letala ni uspel in se mora mladi Rosenzopf, ki je pilotiral letalo zahvaliti edino izredni sreči, da se je nevarni polet še tako srečno končal.

Iz Ptujja

Nevarna tatova pod ključem. Orožniki iz Ptujja so izidli v nedeljo v Podvincih pri Ptujju dva nevarna tatova. Tvrdira Franc Nedg, trgovca z manufakuro v Ptujju in tvrdira Pregrad v Mariboru ter tvrdira Anton Brenčič, trgovca z železarno v Ptujju, so opazale, da jim zadnje čase iz trgovine izginja blago. Orožniki iz Ptujja so radi tega uvedli hišno preiskavo pri bivšem trgovskem pomočniku tvrdira Nedog F. B. in pri trg. pomočniku R. B. uslužbenemu pri tvrdira Anton Brenčič v Ptujju. Hišna preiskava je imela pri obeh nepričakovan uspeh. Orožniki so pri Antonu B. našli celo skladišče manufakturne in železne in skupni vrednosti nad 40.000.— Najdeni predmeti so last tvrdke Pregrad v vrednosti 25.000.—, dalje tvrdira Franc Nedg v vrednosti din 8.000.— in tvrdira Anton Brenčič v vrednosti 7.000.— din. Pri zalisanju je Anton B. tatvino priznal. Oba izročena pomočnika sta bila aertrarna in izgročena ptujskemu sodišču, ki vcdi preiskavo.

Za dvajset milijonov ponarejenih bankovcev

Pariška kriminalna policija je odkrila ponarejevalca denarja, ki je bil v zadnjem času spravil med ljudi za 20 milijonov ponarejenih bankovcev v angleških funtih in ameriških dolarjih. Fazifikati te vrste so se v zadnjem času čedalje česče pojavljali v prometu, ne da bi jim mogli dognati izvor. Ponarejevalec je razpečaval v prvi vrsti faizifikate po 20 funtov in 100 dolarjev.

Iz Gornje Radgone

Nemška Radgona je dobila vojsstvo. Pod poveljstvom mestnega poveljnika stotnika Edvarda Putza sta prispeli v torek 3. t. m. v Radgono dve stotniji vojsstva ter je bila s tem zopet upostavljena stalna garnizija, za kar se je tanjkajšnje meščanstvo borilo že dolga leta. V četrtek 5. t. m. zvečer je priridila mestna občina došlemu vojsstvu in oficirskemu zboru dobrodošlico v vseh prostorih hotela, ki se je imenoval poprej »Hotel Kaiser von Oesterreiche«, sedaj pa je bil prekrščen v »Hotel Osmarck«. Pozdravni nagovor je imel mestni župan dr. Karl plemeni Rokitsansky, ki je orisal kratko zgodovino propadanja Radgone v poveljni dobi ter težnje in borbo meščanov za zopetno vzpostavitev vojaške garnizije, s čimer naj bi se pridobitne razmere znatno zboljšale. Naglasil je, da gre za sluga za zopetno upostavitev garnizije poveljniku vojnega okrožja v Gradcu generalmarjorju Konradu Dietlu, ki je upošteval prošnje mestne občine za njim je govoril mestni poveljnik Putz, ki je zagovarjal meščane o redu in slogi, ki naj vladata med civilnim prebivalstvom in vojsko posadko ter se obenem zahvali za dobrodošlico. Večera so se udeležili vsi upredni meščani ter zastopniki civ. uradov.

Kratko življeno

— Kratko življeno. V Mariboru je izhatal v zadnjem času 14-dnevnik »Družabnik«. Odgovorni urednik je bil g. Ivan Grešak. Člani konzorcija so se očitno že po prvi številki sori ker je nekli član konzorcija kmalu po izizitu prve številke »Družabništvo« prišel z izdajajem konkurenčnega tednika »Tin-Ton«. Življenje »Družabništva« je bilo zelo kratko. V zvezi z vropki prenehanja tega štirinaštdevnika se čujejo najrazličneje verzije.

Drobne novice

Tkali Jožefi Križanec, ki stanuje na Kralja Petra cesti v Studencih je izgignil izpred nekega poslopja na Grajskem trgu črno pleškano kolo znamke »Wanderer«. Evidenčna številka je 2-12512. Vredno je 1700 din. — Na podstrešju zasebnice Neže Šideršek so se pojavili drzni zlikovci, ki so odnesli razne predmete v vrednosti okoli 300 din. Polica poizveduje za tatovi. — 80-letni preučitar Jožo Vajda iz Stoincev je pael na poledelih tleh in si zlomil nogo. Prepehali so ga v bolnico. — Z roko v stroji za mletje mesa je našla po nesreči 16-letna posestniška hčerka Marija Breznik iz Še-